

STUDENTSKI KULTURNI CENTAR

kuLTURA

“KuLTURA - kul šetnja uz kul vodiča po kulturnim mjestima okupljanja mladih u Rijeci - od Kampusa do Palacha”

Voditeljica: Katarina Podobnik

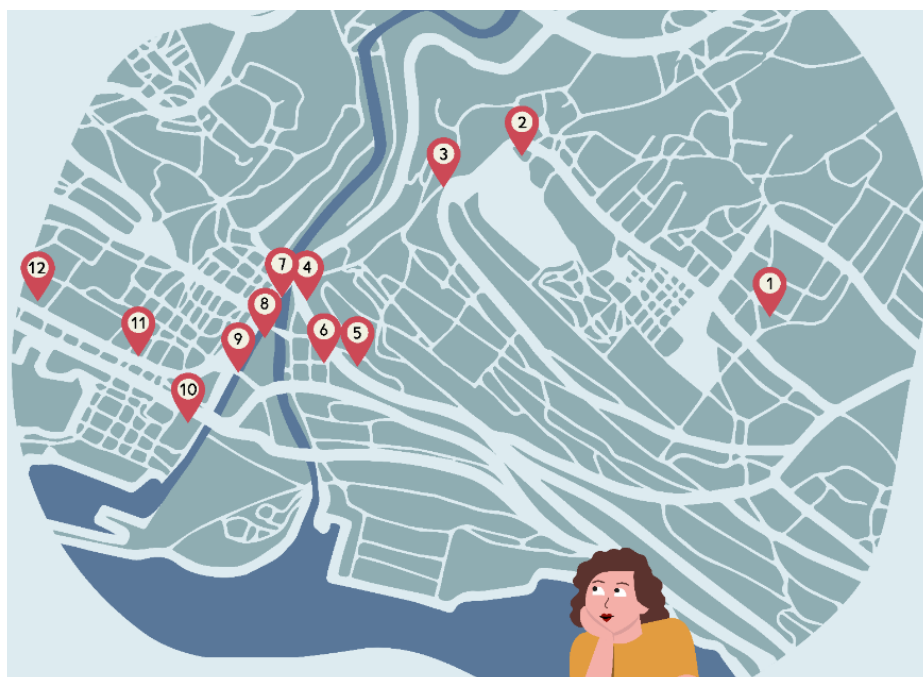

kULTURA

1. BIVŠA KASARNA

Prvi veliki okupator Rijeke bila je Austro-Ugarska Monarhija. Glavnu zgradu vojarne, danas zgradu Akademije primijenjenih umjetnosti u Rijeci, navodno je izgradila sama Monarhija, dok je ostatak (zidine i ostale zgrade), nastao za vrijeme okupacije Rijeke od Kraljevine Jugoslavije, kada je Rijeka bila podijeljena između 2 okupatora - Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije. Nakon kapitulacije Kraljevine Jugoslavije 1941. godine, u vojarnu ulazi talijanska fašistička te njemačka nacistička vojska. Nakon savezničkog bombardiranja Rijeke, vojarnu nasljeđuje Socijalna Federativna Republika Jugoslavija.

Od 2005. Kasarna postaje zgradom Akademije primijenjenih umjetnosti u Rijeci. Od 2005. Prostor bivše kasarne prenamjenjuje se za potrebe Sveučilišnog Kampusu.

2. CRKVA GOSPE TRSATSKE

Crkva datira još iz 13. stoljeća te biva jednim od najvažnijih hrvatskih hodočasničkih centara. Prema legendi, nakon križarskih ratova, anđeli su na ovo mjesto prenijeli kućicu Sv. Obitelji iz Nazareta upravo na Trsat. Neobična kućica, na ovom je mjestu stajala do 1924. kada su je, prema legendi, ponovno podigli anđeli i prenijeli u Italiju, Loreto, gdje se danas nalazi svetište Gospe Loretske, a na mjestu kućice na Trsatu, podignuta je veličanstvena crkva. Ožalošćeni su hodočasnici s Trsata, molili Majku Božju da vrati kućicu na Trsat pa je papa Urban V. svetištu poklonio "Čudotvornu sliku Gospe Trsatske", koju je prema legendi naslikao sam Sv. Luka, evanđelist.

3. TRSATSKE STUBE - STUBE PETRA KRUŽIĆA

Kao dio hodočasničkog puta, ujedno i spojnica Rijeke, Sušaka i Trsata, izgrađene su stube Petra Kružića, među riječanima poznate kao "Trsatske stube". Uz njih se također veže legenda: pobješnjeli vrag, uslijed gradnji stuba početkom 16. stoljeća, razbijesnio se i "razbio" stepenice kako ih nitko nikada ne bi mogao izbrojati. Iako je načelno njihov broj 561, pokušamo li izbrojati stepenice, vrlo ćemo rijetko doći do istog broja.

Postoji nekoliko verzija iste legende. Prva kaže da je Bog naredio Vragu da sagradi stepenice te da će za uzvrat, prvu osobu koja prođe skalinama, Bog poslati u pakao. Vragu se ideja dojmila, sagradio je stepenice, no Bog je prevario Vraga i umjesto čovjeka, poslao crnog jarca da prođe skalinama. Vrag se razljutio i razbio stepenice.

Druga legenda kaže da je knez Frankopan, htio sagraditi stepenice koje će hodočasnike odvesti od Rijeke do Trsata. Kako nije mogao naći zidare, na vrata mu je pokucao Vrag koji s ponudio sagraditi stepenice, ali koje će umjesto do Svetišta, voditi do gostionice. Fratri su kazali knezu da slobodno dopusti građenje stepenica, a da će oni moliti Boga da stepenice ne vode u gostionicu već prema Svetištu. Bog je uslišao želje franjevac, Vrag se razljutio i razbio stepenice.

4. KRIŽANIĆEVA ULICA

Projekt "oživimo Križanićevu" (2015. godine), naziv je projekta revitalizacije devastirane riječke ulice, zapravo natkrivenog prolaza, popularno zvanog "pasaž", u kojem su se tijekom godina izmjenjivali razni trgovačko-ugostiteljski sadržaji. Ipak, njih sve više počinju zauzimati galerije i ateljei riječkih umjetnika, među kojima je i atelje riječkog rezidencijalnog programa Kamov. Oživljavanje Križanićeve potaknuto je oslikavanjem murala hrvatskih street artista, među kojima su Šumski, Pekmez Med, Džedaj, Nindža Tiger, Ojo Magico i Tifani Rubi.

5. HRVATSKI KULTURNI DOM NA SUŠAKU

Do izgradnje HKD-a dolazi zbog potrebe grada Sušaka za izgradnjom kapaciteta na kojem bi se održavale kulturne i društvene manifestacije. Između dva rata, kada je Sušak bio dio Kraljevine Jugoslavije, objavljen je natječaj. Razlog investicije je i suparništvo s Rijekom, tada sastavnim dijelom Italije, u kojoj se grade monumentalni objekti – Riječki neboder i Zavjetni hram na Kozali. Kao pandan Riječkom neboderu, gradi se ovaj sušački, simbolizirajući tada kulturni napredak Kraljevine Jugoslavije.

Tijekom svoje karijere Josip Pičman bio je suočen s mnogim poteškoćama. Njegovi su projekti na natječajima najčešće pobjeđivali, ali zbog financijskih, političkih ili drugih razloga nisu realizirani. Zbog tih se razloga odugovlačilo i s početkom izgradnje Hrvatskoga kulturnog doma na Sušaku. Natječaj je raspisan 1934., a u realizaciju se krenulo tek 1936. pa je Pičman bio uvjeren da će se i od tog projekta odustati. Prije nego što je dobio obavijest o početku gradnje, oduzeo si je život.

Gradnju preuzima Alfred Albini, koji značajno mijenja Pičmanov projekt, što zbog drukčijeg pogleda na arhitekturu, što zbog financijskih poteškoća, a izgradnja se odužila na deset godina umjesto planiranih dvadeset mjeseci. Neki od razloga su i ti da je prilikom bušenja temelja došlo do prodiranja mora, a nakon toga i do štrajka radnika. Albini uklanja planirani bazen punjen morskom vodom, terasu, pomični stakleni krov i stambeni dio te sužava zgradu hotela. Odlučuje pročelje obući u brački kamen, suprotstavljajući njegovu monumentalnost staklenim prozorskim oknima. Zgradu hotela zatvara sa svih strana, osim prema moru. Inovativnost se očituje i u upotrebi materijala, armiranobetonske konstrukcije - grede od betona i čelika.

6. HOTEL CONTINENTAL

Hotel Continental najstariji je hotel na području današnje Rijeke koji još uvijek posluje. Izgrađen je davne 1888. godine. Projektirao ga je prvi školovani arhitekt, k tome i Sušačanin, Mate Glavan. Hotel je građen u periodu od 1885. do 1888. godine kada je otvoren te je ubrzo stekao popularnost među stanovnicima Sušaka zbog uređenja, brojnih sadržaja i izvrsne pozicije, a Sušačane je posebno osvojila raskošna kavana. U ono doba je kavana vrlo dobro napredovala, pa su u velikom broju kavanu "Continental" posjećivali i Rječani, kao i svi oni, koji su, prolazili kroz Rijeku.

Danas je "Kont" jedno od najpoznatijih mjesta okupljališta mladih u Rijeci.

Na samom mostu, smještena je skulptura Janka Polića Kamova, hrvatskog avangardnog književnika, koji se rodio upravo na Sušaku.

7. SPOMENIK OSLOBOĐENJA I MOST HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA

Spomenik oslobođenja Rijeke na Delti postavljen je 3. svibnja 1955. godine, na desetu obljetnicu oslobođenja Rijeke. U travnju 1945. narodnooslobodilačka vojska oslobodila je istočni dio grada, odnosno područje Sušaka, a zatim 3. svibnja i zapadni dio, čime je grad ujedinjen u cjelinu koju je do tada razdvajala Rječina. Figura žene podignutih ruku simbolizira snagu i veličinu pobjede, odnosno u širem kontekstu pobjedu Jugoslavije. Postolje je 16 metara visoko i tvori oblik slova „T“, kao početno slovo imena Josipa Broza Tita. Most hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata pješački je most u Rijeci. Jedinstveno je urbanističko rješenje u kojem su spojene koncepcije prostorne intervencije, urbanog javnog objekta i simboličkog memorijalnog objekta. Premošćuje Mrtvi kanal između dvaju cestovnih mostova. Uvršten je u popis najvrjednijih mostova izgrađenih u zadnjih petnaestak godina zahvaljujući njegovoj iznimnoj oblikovnoj vrijednosti. Za lokaciju je odabran Mrtvi kanal jer su početkom 1990-ih godina upravo s Delte riječki dragovoljci odlazili na bojišta u Domovinskom ratu i izgrađen je kao simbol pobjede i zahvalnosti hrvatskim braniteljima.

8. HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE IVANA PLEMENITOG ZAJCA

Nakon što je srušeno riječko Općinsko (Adamićevo) kazalište, a zbog neprikladne opremljenosti kazališta (nije imalo struje), dva su austrijska arhitekta, Helmer i Fellner, sagradili novo Općinsko kazalište. Nakon dugotrajnih priprema i dvogodišnje gradnje, kazalište je konačno osvanulo 3. listopada 1885. Za taj su svečani trenutak pomno pripremane i dvije velike opere, još neizvođene u gradu Rijeci: bile su to Verdijeva Aida i Ponchiellijeva Gioconda. Građevina je izvedena u neorenesansnom stilu s neobaroknim interijerom, a jednu od fresaka, izradio je i sam Gustav Klimt. Današnje ime, kazalište dobiva s proklamacijom Republike Hrvatske.

9. KULTURNI OMLADINSKI CENTAR PALACH

Tko je bio Jan Palach? Jan Palach bio je češki domoljub, student povijesti i političke ekonomije koji je nakon invazije pet zemalja Varšavskoga pakta na Čehoslovačku (1968.), 16. siječnja 1969., usred Praga sam sebe zapalio i tako postao simbolom suvremene borbe Čeha i Slovaka za slobodu.

17. studenog, 1968. u Kružnoj ulici je započeo s radom "Klub studenata" kojeg su vodili studenti Medicinskog fakulteta, kasnije poznat kao Omladinski klub "Jan Palach" mjesto riječke subkulture, stjecište i okupljalište riječke urbane gerile i stvoritelj rock naraštaja. Od 05. veljače 1969. zove se Studentski klub "Jan Palach", po legendi studentskog pokreta i sinonimu češkog otpora protiv ruske okupacije Čehoslovačke. 1973. klub iz političkih razloga klub mijenja ime u Omladinski klub "Ivo Lola Ribar" (premda ga ljudi nikad ne prestaju zvati "Palach"), a ulaz se osim studentima dopušta i ostaloj omladini. 80-te donose velike promjene u radu Kluba, koji dobija voditelje i bogat program. "Palach" postaje reprezentativan omladinski višenamjenski gradski prostor i u kojem se skuplja velik dio mladih Rijeke. Posjećenost je vrlo velika, a u klubu nastupaju najpoznatiji bendovi ondašnje rock scene. Koncem 80-tih, s promjenom političkog sistema "Palach" se financijski osamostaljuje. Zbog loše akustične izoliranosti i prevelike buke sanitarni inspektori zatvaraju Klub, kojem slijedi treća velika adaptacija. Sredinom 90-tih "Palach" postaje multimedijalni centar. 2013. Riječki klub "Palach" ponovo je zatvorio svoja vrata. Nakon pet godina i isteka zakupa prostora kluba, Alen Mance njegov bivši voditelj, prepušta vodstvo novim riječkim snagama.

Danas se u prostoru Palach-a nalazi Galerija SKC.

galerija
skc

studentski kulturni centar rijeka

Za sve programe i mogućnosti uključivanja u rad, kao i prijavu projekata, slobodno nam se javi i posjeti stranice Studentskog kulturnog centra Sveučilišta u Rijeci

<http://www.skc.uniri.hr/>

skc@uniri.hr

051-584-860

@skc.rijeka

@skc_ri

